

ABU BAKR AŞ-ŞIDDIIQ (Rađija-l laahu C̣anhu)

- Syntyi Mäkkassa n. vuonna 573
- Kuoli Mädiinassa vuonna 634 (n. 61-vuotiaana)
- Muslimien ensimmäinen kalifi (haliifa), hallitsi vuosina 632-634

ABU BAKRIN ELÄMÄ ENNEN ISLAMIA

Abu Bakr syntyi rikkaaseen kauppiasperheeseen Mäkkassa. Hänen oikea nimensä oli Abdullah ibn Abi Quhafa, mutta hän sai jo nuorena kutsumanimen Abu Bakr. Hänen vanhempansa kasvattivat hänet monijumalaiseksi, mutta lapsuuden jälkeen hän ei välittänyt patsaiden palvomisesta. Hän sai hyvän koulutuksen ja oli lukutaitoinen. Abu Bakr oli Muhammadin ﷺ ystävä jo nuorena ja he mm. osallistuivat samalle karavaanimatkalle Syyriaan (siltoin bysanttilaisten vallassa) 10-12 –vuotiaana.

Abu Bakrista tuli menestyvä vaatekauppias ja hän matkusti usein kauppakaravaanien mukana. Kun hän oli n. 37-vuotias ja palasi erään karavaanimatkan jälkeen Mäkkaan, hän sai kuulla että hänen hyvä ystävänsä Muhammad oli saanut Ilmoituksen Allaahilta. Abu Bakr uskoi ystävänsä heti ja otti islamin vastaan.

PROFEETAN ŞAĤAABII

Abu Bakr oli Muhammadin ja muslimien tukija. Hän käytti suuren omaisuutensa islamin hyväksi: hän auttoi köyhiä muslimeja, osti vapaaksi muslimiorjia (mm. Bilalin) ja myöhemmin hän maksoi sen maa-alueen Mädiinassa, jolle rakennettiin ensimmäinen moskeija.

Muhammad antoi ystävänsä kutsumanimen aş-Şiddiiq ("Totuutta rakastava") sen jälkeen kun Abu Bakr oli osoittanut suurta uskoa eikä epäillyt Profeetan kertomusta "yöllisestä taivasmatkastaan".

Abu Bkar kutsui mäkkalaisia islamiin. Hänen ystävistään mm. C̣Utmaan seurasi Abu Bakrin esimerkkiä ja hyväksyi islamin, mutta moni mäkkalainen kauppias kääntyi Abu Bakria vastaan. Kun muslimien olot Mäkkassa kävivät liian vaikeiksi, Profeetta päätti että muslimit muuttavat Mädiinaan. Abu Bakr muutti yhdessä Muhammadin kanssa. Matkalla he piiloutuivat luolaan, sillä monijumalaiset ajoivat heitä takaa, koska halusivat surmata Profeetan. Qur'aan kertoo Abu Bakrin olleen luolassa Profeetan kanssa:

"Vaikka te ette auta Profeettaa, auttoi Allaah häntä, kun uskottomat ajoivat hänet pois vain yhden miehen seurassa ja kun he olivat luolassa ja hän sanoi toverilleen: 'Älä sure, Allaah on meidän kanssamme.' Silloin Allaah lähetti sakinansa heidän ylleen ja auttoi häntä joukoin, joita te ette voineet nähdä, ja antoi uskottomien jäädä häviölle." (9:40)

Mädiinassa Abu Bakr jatkoi kauppiaan ammattiaan ja auttoi Profeettaa kaikin tavoin. Hänen tyttärensä ʿAaʿiša meni naimisiin Profeetan kanssa. Kun muslimit joutuivat taistelemaan mäkkalaisia monijumalaisia vastaan, Abu Bakr puolusti urheasti Profeettaa, vaikka ei ollutkaan soturi vaan kauppias.

Abu Bakr osasi Qurʿaanin ulkoa ja hänelta kysyttiin usein neuvoa. Viimeisenä elinvuotenaan Profeetta osoitti Abu Bakria kohtaan erityistä luottamusta. Hän pyysi Abu Bakria toimimaan pyhiinvaellusmatkan johtajana sekä rukousten johtajana kun Profeetta itse oli liian sairas.

Kun profeetta Muhammad kuoli, Abu Bakr sanoi sureville muslimeille: ”Se, joka palvoi Muhammadia, tietäköön että Muhammad on kuollut. Se joka palvoo Allaahia, tietäköön että Allaah ei koskaan kuole.”

ENSIMMÄINEN KALIFI (HĀLIIFA)

Muslimit olivat hämmentyneitä Profeetan kuoleman jälkeen. Muutamat heimot katsoivat uskollisuudenvalan Profeetan kanssa rauenneen ja aikoivat palata vanhoihin heimoyhteiskunnan tapoihin. Islam oli yhdistänyt arabit, mutta nyt muslimeja uhkasi uusi hajaannus. Muslimit tarvitsivat johtajakseen Muhammadin ”seuraajan” eli kalifin (hāliifa). Kalifi ei olisi uusi profeetta, vaan muslimien hallitsija ja uskonnollisen elämäntavan suojelija. Kalifin ei ollut tarkoitus olla vanhanaikainen heimojohtaja ja heimo-ylpeyden keulakuva.

Ennen kuin Profeetta oli edes saatettu hautaan, osa muslimeista alkoi riidellä siitä kuka valittaisiin kalifiksi. Abu Bakr ja ʿUmar lähtivät sovitteluun riitaa ja Abu Bakr ehdotti ʿUmaria kalifiksi. Silloin ʿUmar heti ehdotti kalifiksi Abu Bakria ja vannoi tälle uskollisuudenvalan (baiʿa). Muut paikallaolijat tekivät samoin. Kaikki muslimit eivät kuitenkaan olleet paikalla, vaan vannoi valan hiukan myöhemmin. Profeetan serkku ʿAli valitti, ettei hänen kanssaan oltu neuvoteltu kalifin valinnasta. Abu Bakr sanoi, ettei hän ollut suunnitellut pyrkivänsä kalifiksi eikä ollut pyytänyt kokousta koolle, näin hän ei myöskään voinut kutsua ʿAlia paikalle. ʿAli ymmärsi asian ja vannoi uskollisuudenvalan Abu Bakrille.

Ensimmäisessä puheessaan kalifina Abu Bakr sanoi: ”Minut on valittu teidän johtajaksenne, vaikken ole sen parempi kuin kukaan teistä. Joten, jos minä toimin oikein, teidän tulee auttaa ja tukea minua. Jos minä teen väärin, on teidän velvollisuutenne oikaista minua.”

Ollessaan kalifina Abu Bakr etsi ongelmiin vastauksia Qurʿaanista. Ellei hän löytänyt vastausta Qurʿaanista, hän muisteli mitä Profeetta oli sanonut ja tehnyt. Ellei hän vielä löytänyt vastausta, hän kysyi muilta Profeetan šaḥaabeilta. Elleivät hekään löytäneet vastausta Qurʿaanista tai Profeetan sunnasta, Abu Bakr kysyi šaḥaabeilta mitä he itse tekisivät tässä tilanteessa. Sitten hän toimi enemmistön mielipiteen mukaan.

SAAVUTUKSET KALIFINA

Abu Bakrin kalifaatti kesti vain kaksi vuotta (632-634). Sinä aikana hän kuitenkin pani alulle kaksi merkittävää tapahtumaa islamin historiassa: Qur'aanin tekstin yhteenkokoamisen ja islamin alueen laajentamisen.

Umar oli huolissaan siitä, että moni muslimi, joka osaa Qur'aanin ulkoa oli kuollut taisteluissa. Hän pyysi kalifi Abu Bakria varmistamaan Qur'aanin säilymisen. Abu Bakr otti yhteyttä Zaid ibn Thabitiin, joka oli toiminut Profeetan kirjurina. Zaid sai tehtäväkseen koota kaikki Qur'aanin tekstin muistiinpanot yhteen ja tarkistuttaa ne niillä muslimeilla, jotka osasivat koko Qur'aanin ulkoa. Zaid teki työnsä ja luovutti kootut tekstit kalifille. Hiukan ennen kuolemaansa Abu Bakr luovutti kokoelman Umarille, seuraavalle kalifille.

Abu Bakr piti järjestystä yllä muslimien keskuudessa. Hän kukisti kapinallisia heimoja, jotka eivät suostuneet maksamaan zakaata (almuveroa) muslimiummalle. Hän myös hiljensi ne, jotka väittivät olevansa uusia profeettoja. Sitten hän alkoi työntää bysanttilaisia ja persialaisia takaisin arabien alueelta ja tästä alkoi islamin alueen laajeneminen, joka myöhemmin johti suurvallan syntymiseen.

Abu Bakr oli ollut menestyvä kauppias, joka oli käyttänyt suurimman osan omaisuuttaan islamin hyväksi. Kalifina hän eli vaatimattomasti. Juuri ennen kuolemaansa hän sanoi tyttärelleen A'isalle: "Palveluksistani muslimeille olen hyötynyt vain ruokani ja karkeat vaatteni. Minulla ei ole muuta yhteisistä varoista kuin yksi palvelija, kameli ja vanha kangas. Lähetä nämä kaikki Umarille kun minua ei enää ole."

ABU BAKRIN KUOLEMA

Abu Bakr oli ollut sairaana ja kun hän taas tunsu korkean kuumeen nousevan, hän kutsui ystäviään (mm. Utman ja Ali) koolle ja kysyi heiltä mitä mieltä he olivat Umarista. Kaikilla oli vain hyvää sanottavaa ja niin Abu Bakr päätti nimittää Umarin seuraavaksi kalifiksi.

Ali pesi Abu Bakrin ruumiin ja Umar johti hautajaisrukouksen. Abu Bakr haudattiin Mädiinaan Profeetan haudan viereen. Abu Bakr oli yksi niistä muslimeista, joiden Profeetta oli luvannut pääsevän Paratiisiin.